

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 39. ANUL XV.

Telegrafulu este de doue ori pe saptamana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ur' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 14/26 Maiu 1867.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era peo jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Deschiderea Senatului imperialu.

Dela prefacerea lucrurilor in monarchia austriaca, dela sistarea constitutiunii din Fauru, au trecut mai doi ani. De atunci vedemu ca dualismulu s'a inauguratu, vedemu doue ministere in Vien'a si Pest'a. Iritatiunea spiriteloru dincolo de Lait'a era mare pre tempulu ministeriului Belcredi, carele inaugurasu acesta prefacere de lucruri. Dietele convocate dupa venirea dlui d. Beust la Guvernu dederu espressione, cea mai mare parte, unei mari nemuliamiri cu schimbarea inaugurata si cereau restitutiunea constitutiunii din Fauru. Astadi le vedemu intronite in senatul imperialu.

Nu scimu care va fi spiritulu acestoru corpuri adunate, insa putemu presupune, ca dupa atatea conferintie ce se tinura de deputati mai inainte de deschidere, presedintii nu voru fi ramas straini de ideile predominantore in acelea si asi'a nu vomu gresi candu vomu lua, ca conventiunile loru de deschidere esprima in catu-va spiritulu ambeleru corpuri ale senatului imperialu.

Presedintele casei de susu amintesce indata la inceputulu conventiunei sele de cele ce s'a petrecutu in restempulu, de candu activitatea senatului imperialu fu „esilata“ si de pericolulu ce amenintia imperiulu si arata in decursulu conventiunei sele, ca e „deteri'a misiunei senatului imperialu ca sa ajunga la o tinta, carea sa dea poporeloru unu dreptu constitutionalu nedisputabilu, ca poporele sa se intarasca in indreptatirea loru politica si sa invieze „consciintia de sine in trensele, ca in manile loru se afla o parte insemnata din destinele loru, si ca ele numai prin concordia potu sa ingrijesca de buna starea loru.“

Presedintele casei de josu Dr. Giskra, vorbindu despre problemele ce are sa le deslege senatul imperialu dice ca aceste sunt mari. „Nu numai ceea ce s'a neglesu trebuie sa se intregesca, nu sunt de a se indrepta numai daunele tempului din urma, nu numai de a se ordina finantiele, de a se redica economi'a poporala si puterea contributivnala si de a le da vietia, si de a se delaturá retele ereditate in administratiune, recunoscute de tote partile, deplanse de atatea ori, insa nici odata delaturate, nu numai de a frange calenele slendrianului vechiu si a obiceiului, nu numai de a insufla vietia noua in organismulu celu obositu, prin reforme adencu taietore si de a face ca inteligintia si lucrulu sa fia factorii datatori de mesura in afacerile publice, ci si asiedi mintele constitutionali cari au suferitu tare prin singur'a parintia a acelor'a ce era mai inainte in Austri'a sa vina la adeverata loru onore, sa garanteze cetatieniloru statului drepturi de omeni liberi, iera nationalitatiloru conditiunile esistintiei si culturai loru, fara de suprimerea minoritatiloru si fara de vatemarea comunitatii politice, tieriloru autonomi'a de lipsa fara de vatemarea integului, confessiuniloru sa li se dea drepturi egale si sa se deslege puterea si cetatienii statului de urmările unoru contracte nefericite, spiritulu celu adeveratu alu constitutionalismului si progressulu sa se invieze in toti rami vietiei publice, si tote tierile reprezentate aici, cari se distingu in imperiu prin bona starea loru, celu putinu sa nu fia mai putinu impartasite de acele asiediaminte parlamentari, ce suntu deja reactivate in alta parte a imperiului, sa se incheia si inarésca odata pacea interna cea de multu dorita si adeverata si impacarea sa se faca asi'a, ca pre langa tota recunoscerea si pretiurea drepturiloru de dincolo si insusirele loru deosebite, puterile economice de dincoce de Lait'a sa nu fia sacrificate, ca sarcinele finantiale sa fia impartite dupa dreptate si ecuitate si ca prin ori si ce asiediaminte puterea integritatii sa nu suferu si sa nu se vatemu.“

In aceste cugetam ca e depusu spiritulu reprezentantiei in senatul imperialu.

In scurtu vomu ave si conventulu de tronu si apoi desbaterile in sele si atunci vomu putea combina mai multu despre situatiunea imperiului.

Eveneminte politice.

Sabiu 13 Maiu.

In momentulu de fatia trei puncte din monarchia sunt interesante: Vien'a, Pest'a si Agramu.

Senatul imperialu e deschis si dupa cele ce ne aducu diuarele de Vien'a, deputatii aceluia in cea mai mare parte suntu gat'a a se impaca cu starea lucrurilor de fatia si asi'a s'a si apueatu a eroi unu planu pentru o tratare practica a lucrurilor celoru mai de aprupe si mai momentose. Inainte de tote credu deputatii a fi de lipsa alegerea unui comitetu, despartitu in trei sectiuni. Cea dintai sa se ocupe cu cestiuni constitutionale cu totulu independente de cestiunea impacarei cu Ungari'a, a dou'a cu partea finantiala dela cestiunea impacarei, a trei'a in fine cu cestiunea principala a alacerilor comune cu Ungari'a. Din sectiunile ceste din urma sa se alega deputatiunea, carea sa intre in pertratere cu deputatiunea dietei unguresci. Dupa presupunerea acesta aru urma, ca plenulu casei deputatiloru senatului imperialu numai atunci aru incepe desbateru asupra elaboratului de impacare, candu deputatiunile si-aru fi implinitu misiunea loru.

Dupa diuarele ce le primiram astadi senatul imperialu Mercuri a avutu si deschiderea solemnă. Conventulu de tronu fu primitu cu placere. Elu promite ministeriu responsabilu si stergerea § 13 din patent'a din Fauru si pre catu se pote autonomia mare. (Lu vomu publica Joi.)

La propunerea lui Herbst se facu unu conclusu in clubulu deputatiloru, ca constitutiunea unguresca numai e o presupunere disputabila a lucrurilor senatului imperialu.

Diet'a din Pest'a nu avu siedintie mai momentose. Intr'aceea, cele petrecute in diet'a Croatei in tempulu din urma au neliniscitu multu spiritele, pentruca ceea ce se spera dela acesta dieta nu s'a pututu ajunge intru nimic'a.

Se dice ca diet'a croata va ave a se disolve si a seescie alegeri nove numai dupa mulcomirea spiriteloru. Alta versiune in sa spune ca mesur'a acesta nu se va aplica nici decum. Actulu incoronarei se spune mai departe nu va fi amanatu prin aceste incidentie nici decum. Intretiesemu aici si scirea aceea, ca la acestu actu, lipsindu acum palatinulu, carele dupa lege este chiamatu a pune coron'a pre capulu Regelui si neprimindu acest'e Deak, carele era alesu pentru functiunea acesta, va fi insarcinatu a seversu acesta ministrulu presedinte Andrassy.

Demnitatea palatinala va sa se restitue iera, indata ce se va modifica legea respectiva. Pentru acesta demnitate este si desemnatu Archiducele Iosifu.

Despre diet'a Croatei insemnam, ca M. S. nu va primi deputatiunea cu adres'a dietei. — Din Fiume aflamu, ca commissariulu reg. de acolo C. S. e h a primitu administratiunea si asupra tinutului din pregiurulu acelei cetati si ca locuitorimea cere uniuinea loru cu regatulu Ungariei.

Din afara la rendulu intaiu cetimu explicarea puncteloru statorite la Londonu asupra neutralisarei Luxemburgului.

Sciri positive ne spunu ca Imperatulu Russei, Regele Prussiei, in dilele cele dintai ale lunei lui lunu voru calatori la Parisu. Regele Italiei inca va fi acolo catu mai curendu si despre Imperatulu Austriei amu pomenitu si in nr. trecut. Acum ce-

timu si despre Sultanulu turcescu, ca se pregatesce a calatori si elu la Parisu.

In cercuri diplomatice se vorbesce, ca acesta caletoria a suveraniloru la Parisu aru fi o urmare a moderatiunei documentata din partea Franciei in conferintia din Londonu. Ceea ce amu fostu mentionatu despre cestiunea orientala se repetiesce de nou si lumea politica va sa scie, ca Napoleonu lucra cu tota energi'a pentru o conferintia seu congressu spre deslegarea acestei cestiuni.

In legatura cu acestea mai adaugemu aci despre o scire, carea de multu se arata in diuarestic'a si adeca se dice ca regimulu serbescu negociat cu Port'a pentru Bosni'a si Erzegovina, ca acela se le primisca pre aceste sub administratiunea sea sub suzeranitatea Portiei. Dimpreuna cu acesta scire vine a se considera de alta parte cea despre o legatura defensiva si ofensiva intre Serbi'a si Munte-negru. Bulgari'a inca au inceputu a fi mai miscala. Nu e de multu de candu se spunea de unu memorandu alu Bulgariloru, in carele cerea acesta autonomia si uniuene personala cu Turci'a si Sultanulu sa se incoroneze de Rege alu Bulgariloru. Acum se spune ca ei aru avea si unele pretensiuni asupra unoru tieri serbesci si de aceea aru fi ingrita diplomati'a din Belgradu.

Despre Romani'a incepe diuarestic'a straina a-si impartu parerea si acum, contrariu cu parerile de nemuliamire cu Principele, aflamu constatandu-se, ca elu e forte bine vedutu si popularu in Romani'a la tote clasele populatiunei. Diuarele romane atatu din Bucuresci, catu si din Iasi si Galati intarescu acesta.

Din Creta sosescu sciri nefavoritorie pentru turci. Omeru Pasi'a fu batutu de trei ori. Cu tote aceste Port'a nu primesce svatulu puteriloru apusene de a parasu acesta insula, a carei locuitorime nu va in nici unu modu a mai remanu sub domni'a turcesca. — De alta parte aflamu dupa „Ind. belg.“ ca Port'a si-a facutu unu planu dupa care are de cugetu a-si reformu statulu seu dupa norme europene.

De pe malulu Tarnavei 22 Maiu

Vorbirea Esc. Sele a Comisarului regiu alu Transilvaniei, Contelui Em. Péchy, tinuta catra Inaltulu Guvernu regiu au facutu impressiune forte placuta intre nationalitatile de prin pregiurulu acest'a, pentruca in dens'a se desfasiura program'a politic'a a Esc. Sele, din carea vorbesce cu cuvinte incalditore despre impacarea diferiteloru interese a acestei tieri si pune tonu deosebitu pe caus'a nationala, dicand, ca „cestiunea nationalitatiloru formaza petr'a din unghiu si punctulu cardinalu a Transilvaniei“, si ca „Elu recunoste inaintarea nesuiaticei fia-carni de a-si conservu nationalitatea etc. „de o deterintia a Sea principala“; — ma vorbirea aceea atragatore inca si aceea amintesce, ca Esc. Sea cere spriginirea nu numai dela tote oficiile actu esistande, ci si dela toti locuitorii acestei tieri oferindu-se a primi cu bucuria dela ori cine deslucirile recerute, „ca sa me convingu din fundamentu, „ca unde — si in ce felu de modu trebuie ajutatu „acolo, unde se cere ajutoriu.“

Deca le luamu aceste espressioni sincere si spre impacare insuflitore in consideratiune in legatura cu ceea, ce le-au esprimitu Esc. Sea catra unu preotu romanu cu ocaziunea unei deputatiuni in Clusiu, precumca voesce a invetiá si limb'a romana spre a cunoesce curatu dorintiele romaniloru, si deca aceste tote Esc. S. le va pune in lucrare, atunci tote nationalitatile acestei Tieri cu incredere se pota apropia de Esc. Sea spre a-i da ajutoriu la complanarea receruta, si cu odichna potu astepta rezultatele cele mai imbucuratore, pentru a caror'a succesu i voru sci multiamu tote nationalitatile impacate. —

Mai în urma cu plăcere amu celita adf dintr'un'a fôia magiara, ca Ilustritatea Sea D. Alduleanu Vice-presiedinte la Tabla este denumita de Consiliariu ministerialu; i gratulâmu ministeriului de justitia pentru castigarea unei atare persône cu capacitate, cu caracteru si cu auctoritate, precum e Ilustr. Sea, si ne dôre, ca trebe sa mërge din mijloculu nostru, dara si în Pest'a ni taré de lipsa de DSea, si cu încredere ne putemu adressa câtra Ilustr. Sea, cá deca se si duce din Transilvani'a, pentru aceea nu-se va uitá patri'a sea, ci va remané credinciosu principiiloru sale pâna acum desfasurate, cá patriotu bunu, cá românu bunu; ne dôre mai în urma mergerea sea la Pest'a si de aceea, cá nu cum-va se capatâmu unu Vicepresiedinte magiara în locul unu românu acolo, unde dieu! este mare trebuintia de unu Vicepresiedinte românu din multe cause. —

Pest'a. (Domnu s'eu amplotu.) Reproducemu dupa o coresp. la „Hr. Ztg.“ ddo 17 Maiu c. n. urmatoriulu articulu a emigrantulu magiara Fr. Pulsky ce aparuse în „1848“:

„Trecutul gloriosu avea multe puncte frumose de splendore, care i dau numelui ungurescu totdeun'a o fatia de gloria. Eroismulu putiniloru castiga lupte mari si acést'a se si petrecea în foile istoriei cu literé nesterse. Tempulu de aur, în care cadea stelele dela medianópte, resaritu si média-df pre luciulu „márei ungare“ se pastreza de fia-care unguu cá unu suveniru pietosu. Numele ungurescu era renumitu în trecutulu pentru virtutea sea. Insa natiunea nóstra nu au fostu numai belicósa, ci si parlamentara; parlamentulu ei pote sa tina comparatiune cu ori care parlamentu din lume: si multimea advocatiloru se arata în unu numeru evidentu; de acést'a nu amu avea lipsa. Déca aru siedé numai acést'a în mecanismulu celu mare alu vietiei statului, atunci nu s'aru impedecá nici odata asiá, cá sa vremu sa le facemu sa stea. — Insa cum stâmu cu amplotii nostri? Durere, ca în privintia acést'a nu ne putemu falí cu trecutulu. Oficialii nostri din comitate, paditorii poporulu erau domni! Principiulu trecutulu era: amplotu nu se face, ci se nasce (non fit, sed nascitur). — Natiunea ungara era jurisprudenta; membri casei de susu erau parinti nascuti ai patriei; nobilii amplotii nascuti. — Intru adeveru o stare trista paradisiaca, candu nepotulu erediesce oficiulu, tocmai cá pre o sabia ruginita, dela mosiulu seu.

Trecutul sa ne servésca acum de invetiatura, si inca de o astfelu de invetiatura, carea noi sa nu o urmâmu, nu ne este iertatu a o urmá. — Tempurile acelea, în care toti oficialii de comitatu se

luau din nobilime, cá elitea (simburulu) comitatului, în care cei ce nu erau nobili ni se puteau face decátu preoti, medici si scriitori, în care clas'a celor posesionati fára chiamare, fára pregatire si fára capacitate trecea barierele, tempurile acelea dicu au trecutulu — pentruca erau tempuri prea cavalesci. —

Vice-comitele, judele cercualu avea o léfa asiá de putina, încátu celu mai seracu — tocmai sa fi avutu dealmintrea atributele avitice — nu putea primi nici unu oficiu. — Acelea au fostu tempuri de agru, pre care nu le mai dorimu. — Popori si-alege amplotii, cá ei sa-i fia pazitori, aperiatori, insa nu apasatori. Poporulu nu traiesce pentru amplotu, ci amplotulu este pentru poporu.

Multi barbati din tempulu celu vechiu cu greu se potu invoi cu cugetarea acést'a „curiósa“; în capatin'a loru cea mare nu incapa alta convictiune mai buna. Oficialii antimerciali si acum'a credu inca, ca ei se alegu de a fi domni iera nu amplotii. Dilele cele frumose arcadice, în care judii cercuali numai în carutie cu patru telegari *) aratau unu semnu de vietia alu oficiulu loru, au disparutu asemenea fumulu **). O astfelu de restitutio in integrum nu dorimu.

În tempulu de nóuesprediece ani plini de necasu au cugetatu si invetiatu natiunea multu. Si o natiune care cugeta progreséza în cultura si scie sa scóta din trecutulu folosu pentru viitoru. Mai înainte se putea luá în considerare diplom'a de nobilu, si cavalerulu; acum'a spiritulu tempulu au ruptu barierele acelea; (ce-va ilussione. — not. coresp.) acum'a fia-care este nobilu, deca are caracteru nobilu; fia-care e capace de a imbracá oficiu, deca are studiele si diligintia a receruta. Caracteru necorumpibilu, diligintia si capacitate: aceste trei cerintie sunt de ajunsu. (Dara protectiunea? not. cor.)

Domnii nostri, cari în tempulu trecutulu (acum'a dóra nu? not. cor.) duceau rol'a de notabilitati, sa se pazésca, sa nu se mestece în ce-va, ce nu se tine de chiamarea loru. — La purtarea unu oficiu se cere mai multu decátu credu ei. Post'a de a domni si patru cai suntu acum'a nisce lucruri vechi, laterale. (Prass'a inca totu ne arata contrariulu; cáci în Transilvani'a perhorescéza inca si astadi partid'a soi disant constitutiunala liberala cugetarea, ca unulu care nu este posesionatu, nu póte ajunge la nici unu oficiu în comitatu.)

Si în anul 1861 amu vediatu unu esemplu tristu de astfelu de alegeri. Noi amu umblatu lenevindu

*) Si dictandu cate 25 not. coresp.

**) Acést'a trebe sa se dovedésca mai antâiu not. cor.

în anii de mai înainte, nu amu invetiatu nimic'a si la ivirea aurei constitutiunei s'au alesu ómeni de amplotii numai pentru vre-unu meritu politicu, cari de-si au pututu sa fia patrioti buni, insa au fostu cu atát'a mai slabi amplotii. Au fostu multe casuri, de astfelu de domni plini de merite, neluandu în considerare progressulu spiritulu tempulu, parodandu (inganându) cu nesciintia cuvintele lui Ludovicu XV eschiamau: la loi c'est moi! (legea sum eu!) Fatia cu astfelu de ómeni si legile cele mai lúpezi spala numai pre arapi.

Unu surisu amaru trebe sa jóce si acum'a pre fatia unu patriotu adevératu, candu vede, cum resuna cuventulu acést'a si acum'a în multe locuri, fára sa se auda. Spiritulu de clica incepe eara asi scóte capulu. Multe comitate au dechiaratu apiatu, ca ele nu dorescu fára caracteru si capacitate, — si totusi cum au seversitu alegerite de „amicabilu“. Possessorii nostri si patrarariu de magnati suntu proletarii, cari n'au incatrâu sa se întórca si ce sa faca; mintea loru sta întielenita; economi'a si a derimatu; acum'a vréu sa inchida clasei de mijlocu cariera pentru care s'au luptatu si au invetiatu cu multe neajunsuri, cá în fine sa secere vre-unu folosu alu nesuintiei loru. Unu laicu, unu cismasiu aru deveni ridiculosu, deca s'aru vari în atelierulu unu pictoru, cá sa pictorésca capete de madona; pentru ce suferé mintea sanetósa, cá sa se imbudiésca ómeni nechiamati cu capete seci dupa posturi de amplotii? Acést'a sa remana, unde au fostu — la economi'a loru, buna séu mana si sa inchida calea acelu, cari n'au nemica' a fára de ratiunea loru. Au dóra nu amu invetiatu nimic'a? Se voru ivi casuri, pre care nu trebe sa le uitâmu, deca vremu sa ne crutiâmu rosiinea pre venitoru. — Aceea sa nu se intemple, cá sa se faca judecata de cátra unu judecatoriu, carele nici nu are facultate de a judecá nici nu are vre-o idea despre „dreptu“; Sa nu se intemple, cá sa fia necessitatu unu jude cercualu nesciutoriu, sa céra deslusire dela scriitoriulu seu. — Sa delaturâmu mai întâiu sgurele acolo unde ne este mai curendu cu putintia, cá sa nu póta díce inimicii tiei nóstre, ca cá nisce nematuri amu ajunsu din putiu la lacu; deca nu ne multiamimu cu fraculu sinoratu, deca nu vremu, cá acei'a cari ne-au mancatu turt'a nóstra, sa manance si sfermiturele, deca nu ne incredemu cumetiloru, celoru imbracati în pele de leu constitutiunala: apoi sa nu cademu în altu destremu si sa nu incaldimu sup'a (zam'a) de dóna-dieci de ani. Calea sa fia a barbatiloru nostri, cari suntu pregatiti în privintia juridica si si-au fácutu studiele sele juridice. Versatoriulu de clopote sa remana la me-

FOISIÓRA.

Espositiunea universalá dela Parisu din 1867.

(în estrasu din „Aten. Rom.“)

(Urmare.)

În fine Angli'a chiama lumea din nou în capital'a sea la 1862, si acea Espositiune este pâna astadi cea mai însemnata, atátu prin multimea si varietatea productelor espuse, cátu si prin organizatiunea sea,

Lumea întréga era inca nimita prin magnificentia Espositiunei Universale dela Londr'a, candu în anul 1865 unu decretu alu Imperatorulu Napoleonu III, anuntia lúmei întregi ca în 1867 se va deschide la Parisu o Espositiune Universale. O comisiune compusa din somitati ale sciintiei, ale agriculturii si ale industriei, fu în sarcina cu organizatiunea acestei Espositiuni. Eminentulu economistu si consiliariu de statu D. Le Play *) este numitu comisariu generalu alu Espositiunei. Comisiunea se pune pre lucru si în curendu apare planulu si sistemulu de clasificatiune adoptatu pentru Espositiunea dela Parisu. Totu deodata ea face apelu cátra toti producatori din lume, invitandu-i sa ia parte la acést'a pacinica si marétia lupta. Se comunica tuturoru staturiloru locul ce le este rezervatu pentru a-si espune productele si se invita fia-care din trensele a luá mesurile cuvenite pentru stringerea obiectelor si espedierea loru la tempu. Acestea

se petreceau în anul 1865. Sa nu anticipâmu, cu descrierea Espositiunei cum are sa se faca; vomu vorbi despre acést'a la locul cuvenitu.

Acést'a este pre scurtu, Domniloru, istoria Espositiuniloru. Dupa cum vedeti ele suntu institutiuni moderne, pentruca numai în tempii moderni, si mai cu séma de candu a aparutu oper'a nemuritoriulu Schmith asupr'a Bogatiei natiuniloru, numai de atunci societatea a întielesu însemnatarea agriculturii si industriei si prin urmare a travaliului. Destulu si prea destulu se serbatorisera Cesari; destulu meritu omulu se concentrase în art'a de a face concuiste (cuceriri); în destulu fusera asuprite clasele muncitóre, pentru cá sa le vie si loru rendulu a vedea fructulu osteneleloru loru incununatu cu lauri.

Astadi, Domniloru, în tierile înainte, mai cu séma în Franci'a si Angli'a pre lângá Espositiunile Universale se facu periodicu Espositiuni nationale, dupa cum s'a fácutu în Franci'a la 1860. Afara de acestea se facu Espositiuni séu mai bine Concursuri regionale; me esplicu: Franci'a este impartita în mai multe regiuni; în fia-care regiune se organizéza dupa rendu în orasiéle principale Espositiuni de agricultura si industria si în unele localitati si de bele-arte: astfelu ca nu este anu în care sa nu se faca în Franci'a mai multe Espositiuni regionale. Acestea întretinu progressulu si pregatescu pre producatori pentru lupt'a ce-i astépta la Espositiunile Universale.

Acum deca avem o idea despre istoria Espositiuniloru, sa ne întrebâmu care este scopulu acestor institutiuni si influintia loru binefacátore asupr'a societátiloru moderne.

II. Dela fundarea loru Espositiunile au avutu de scopu pre de o parte de a respláti meritu,

dibaci'a acelu ce se voru deosebi prin confectiunarea obiectelor espuse, iera pre de alta cá sa stabilésca emulatiunea între producatori facendu-i totdeodata sa profitede reciproc, unii de dibaci'a altor'a. În adeveru este dreptu cá societatea sa resplátésca pre acei'a care prin trud'a ce-si dau, prin iscusintia si invetiatur'a loru inventéza séu perfectiunéza obiecte care-i suntu folosítore. Se resplátésce, se medaliazá soldatulu care se distinge prin bravur'a sea pre câmpulu de batalie, pentru ce óru nu s'aru respláti si medalia celui'a-laltu soldatu alu industriei si alu agriculturii? Care aru fi dreptatea cá sa se incununedie cá lauri acei'a care facu sa curga síróile de sânge, adesea pentru cause mari si nobile în adeveru, si sa se lasé în uitare acei lucratori neobositi, cari în deosebitele ramuri ale industriei si agriculturii ne procuréza pre fia-care dí nóue obiecte destinate a satisfacé trebuintiele nóstre cele mai neapérate! Recunoscu meritu si bravur'a soldatulu care a implantatu drapelulu victoriosu alu Franciei pre turnulu dela Malacoff, insa sa se recunósca si meritu acelu nemuritoriu Watt care ne face sa sburâmu în câte-va díle dela o margine a Enropei la cealalta; sa se recunósca si sa se resplátésca de cátra societate meritu atátoru mii si mii de lucratori din acele usine imense, din acele mine ascunse în sinulu pământulu, si dupa acele câmpii udate cu sudorile loru care mai pre urma se prefacu în spicuri aurite, în holde bogate!

Dupa noi dara, si credemu ca toti suntemu de aceea si parere, nu póte fi institutiune mai nimerita, mai drépta decátu Espositiunile, candu este vorb'a de a se incuragiá lucratori dibaci. Societatea nu numai cá nu perde nimic'a, din contra castiga cáci acele incuragiári nu facu decátu sa desvolteze si mai multu activitatea nascocitóre a lucratoriloru.

*) D. Le Play a visitat Romani'a în 1837 dimpreuna cu ómeni de sciintia care insotíu pre principele Anatolu Desuidoff, în calatori'a sea sciintifica.

seri'a sea, posessorulu prelânga posesiunea sea. Nu p'óte fi fia-care Cincinat unu Dictatoru."

Telegramu la Hr. Ztg.

Clusiu 24 Maiu. Comissariulu reg. fu salutatul eri in Turd'a prin Dr. Ratiu in limb'a româna de intelegint'a româna de acolo si de prin pregiuru si totu odata recercatu sa binevoiesca a esoperá dela Majestatea Sea redeschiderea dietei tranne, a legiloru din 1863/4. Dr. Ratiu asigura totu odata, ca românii Transilvaniei decretarea si executarea uniunei contra voiei lor, o voru privi totudéun'a de unu actu de violentia, ca voru luptá contra acestui cu tóte puterile morale si inca si preste o suta de ani voru reclamá drepturile lor acum nerespectate.

Principatele române unite.

Bucuresci. Monitotoriulu publica o programa pentru capitala cum are sa serbeze diu'a de 10 Maiu aniversarea dela sosirea Principelui Carolu I. in Romani'a.

Galati 5 Maiu. Foile Bucurescene ne sosindu-ne ince, nu putemu vorbi nimic'a lectoriloru nostri despre cele ce se voru fi petrecendu actualminte in capitala; totu ce putemu spune e ca in regiunile inalte ale capitalei se vorbesce de venirea la ministeriu a Dloru M. Cogalniceanu si Colonelulu Adrianu: celu întâiu cá Presiedinte alu Consiliului si ministru de justitie si celu alu doilea la Ministeriulu de resbelu, in loculu Dloru C. Cretulescu si T. Ghergheli, ce se dice ca aru avea intentiunea a parasí portofoliurile ministeriale. Se mai vorbesce inca ca Cameraru au a fi convocatu in curendu in sessiune extraordinaria, spre a se ocupá de nenumeratele cestiuni importante, la ordinea dilei; si acést'a are a se face, in scurtu, tempu, dupa întórcerea in capitala a M. S. Domnitoriului, din Romani'a mica, si a Dlui Ministru de interne I. Bratianu, ce actualminte se afla in revidi'a districtelor din Moldov'a.

Sperámu ca in curendu vomu avea fericirea a vedea pre Ministrulu liberalu si in mijloculu nostru.

Dupa informatiunile ce avemu din diversele párti ale Romaniei, relative la recólt'a viitoare, resulta ca ploi urgente si in cantitate mari ne sunt forte necesarie mai pentru tóte pártile Romaniei; cáci afara de districtele Bacáu, Tecuciu, Vasluiu, Berladu si o parte din judetiele de munte ale Romaniei de dincolo de Milcovu, unde au urmat dilele trecute putine ploi, restulu tiei ne presentá unu aspectu inforatoriu, din caus'a secetei; cu tóte ca ni se asigura ca inca nu e ne prelungi inca

câte-va dile. *) Dee Domnulu cá ingrigirile nóstre, in acestu respectu, sa se respéseca, si sa ne invrednicimu a vedea recólt'a viitoare mai abundanta de cátu totudéun'a; cáci destulu amu fostu bantuiti, doi ani dearendulu, de fómete, bóle si câte alte rele. „Timpulu“

Prin decretu cu dat'a 19 Apr. se promulga urmatórea lege:

Pentru infiintarea unui nou sistemu monetaru si pentru fabricarea monetelor nationale.

(Continuare.)

Art. IX. Se va fabricá si emite mai întâiu monet'a de arama, de a cárei'a circulatiune se simte mai imediata necesitate. Monetele de argintu si apoi de aur se voru fabricá si pune in circulatiune indata ce mijlócele financiale voru permite.

Pentru inceputu se va fabricá monet'a de arama in urmatórea catime:

25,000.000	piese de 10 bani in val. de lei	2,500.000
25,000.000	— — 5 — —	— 1,250.000
10,000.000	— — 2 — —	— 200.000
5,000.000	— — 1 — —	— 50.000

65,000.000	— — „ — —	— 4,000.000
------------	-----------	-------------

Art. X. Monet'a va avé pe un'a parte armele tiei si pe de alt'a indicatiunea valórei nominale si anulu.

Art. XI. Monetele de aur si argintu, ale Franciei, Belgiei, Italiei si Elvetiei, fabricate dupa acelasi sistemu monetaru se voru primi in tíera la tóte casele publice de un'a potriua cu monet'a legala a tiei.

Art. XII. Celelalte monete straine de aur si argintu, câte circula astadi in tíera se voru primi la tóte casele publice inca pentru tempulu pâna candu se va face emisiunea I-a a monetei nationale de argintu si de aur pe pretiurile stipulate in tabel'a lit. B. anecsata la acésta lege.

Dupa trecerea de 6 luni dela I-a emisiune a monetei nationale de argintu si aur ori ce moneta, afara de aceea care representa sistemu monetaru decimalu stipulatu prin conventiunea internationala din 23 Oct. 1865, va incetá de a mai avea cursulu legalu si obligatoriu.

Art. XIII. Fabricarea monetelor se va dá in intreprenderu, luandu-se tóte precautiunile necesarii pentru confectiunarea lor identica cu monetele francese, atátu in privinti'a titlului, greutatei si dimensiunii, precum se stipuléza prin legea de fatia, cátu si in privinti'a tolerantie acordate si a cátimei cerute si prescise.

Art. XIV. Acestu sistemu monetaru se pune

*) Nu intielegemu. R. „T. R.“

in aplicare dela dat'a unei publicatiuni de trei luni, terminu ficsatu de ministeriulu financiiloru.

Art. XV. Gubernulu va fixá, prin mesur'a administrativa, terminulu dela carele cassele publice nu voru mai acceptá alte monete de aur si de argintu decâtu acele legale.

Art. XVI. Nimenu nu va fi tñutu a acceptá in plata monete de arama pentru un'a suma mai mare de cinci lei, ori care aru fi sum'a ce este de plata.

Art. XVII. Dupa trecerea de siése luni dela antái'a emite a monetei nationale, monetele straine de arama ce circula astadi in tíera, incetéza de a mai avé cursu.

Art. XVIII. Corpurile legiuitoare fixéza din tempu in tempu, dupa oportunitatea si in urm'a propunerei ministeriului de finance, felurile si catimele monetelor ce se voru fabricá.

Art. XIX. Monetele nationale usate se voru stringe, topi si se voru inlocui prin altele nóua.

Cheltuél'a acestei operatiuni se va trece in bugetulu statului. (Va urmá.)

Varietáti.

** Escelenti'a Sea Comis. reg. ni se spune ca calatoresce prin tíera. Dupa scirile ce le avemu, calatori'a se continua dela Clusiu preste M. Vásárhely Sighisiór'a, Mediasiu, Odorheiu la Brasiovu, de aci la Sabiiu si de aci preste Alb'a-Julia Blasiu la Clusiu. „Hr. Ztg.“ ne spune in nr. seu de joi, ca va sosi in Sabiiu in 28 Maiu adeca poimáne. (vedí si telegr.)

** Escelenti'a Sea Episcopulu romano-catolicu M. Fogarássy a transpusu Esc. Sele Dl. conte Em. Miko cinci sute florini pentru fondulu de „impedecarea emigrárei secuiloru.“ Dlu Eppu s'a declarat ca este gat'a a cresce in unulu din institutele subordonate siesi, doi tineri secu diu Moldo-Romani'a pre spesele sele.

** Ilustr. Sea Dlu vice-presied. alu Tabl. r. Ioann Cavaleru de Alduleanu e denumitu de consiliariu in ministeriulu de justitia.

** (Sciri despre Incoronare, solemnitati si petrecerea MM. LL.) Terminulu incoronarei se pune acum pe a dóua di de Rusalii dupa stilulu nou seu pe Duminec'a cea d'antáiu dupa Rusaliu (In diu'a Rusalielor nostre). Solemnitatea dela Joi'a verde din estu anu va capetá in Pest'a o deosebita splendóre prin participarea MM. LL.— Se dice ca curtea imperatésca pe venitoriu va fi patru luni la Bud'a. Din aceste cadu dóue pe lunile de véra. Carnelegile Le voru petrece la fia-care alu doilea anu in Bud'a.

Ne-a fostu datu acést'a la o multime de Espositiuni, pentru ca ne-amu interesatu fórtu multu de aceste institutiuni; amu lucratu chiaru intr'unu modu oficialu la Espositiunea nationala din Franci'a dela 1860; ei bine in tóte amu vediatu cu cea mai vie fericire adenc'a intipárire ce lasa in animile lucratoriloru mari si mici, premiurile ce li se acordá.

Sa resumámu acum si influinti'a ce au exercitatu Espositiunile. Influinti'a lor se póte privi din trei puncturi de vedere: economicu politicu-socialu si moralu.

Din punctulu de vedere economicu nu mai remáne indoiéla, ca intrunirile acestea au facutu sa progreseze industri'a si agricultur'a intr'unu chipu considerabilu. Putinu lucrú este óre cá atátea mii de fabricanti si agricultori sa fia pusi in contactu si sa póta studiá fia-care obiectele care-lu intereseza mai de aprópe? La putine nascociri gândim noi ca au datu nascere Espositiunile? Putinu castiga fabricantulu de masina de aburu candu are inaintea sea mai multe sisteme deosebite si le póte studiá cu de amenuntulu? Apoi acésta întâlnire de productori din tóte pártile lumei, la putine transactiuni comerciale au datu nascere? Câte si mai câte contracte se voru fi incheiatu la Londr'a cu ocasiunea Espositiunei dela 1862!

In unele tieri atátu de multu este incredintiatu guvernulu despre folósele ce tragu lucratorii mergendu la Espositiuni, încátu din Franci'a s'a transmis in contulu statului multime de lucratori de tóte specialitátele, cá sa studieze Espositiunea dela Londr'a. La întórcere fia-care specialitate si-a facutu raportulu seu, si colectiunea tuturor raporturiloru a atrasu atentiunea economistiloru si barbatiloru de stat.

Din punctulu de vedere politicu si socialu Espositiunile au de resultatu de a apropiá din ce in ce mai multu deosebitele popóre ale lumei. Unde erá vorb'a pâna la Espositiunea Universala din 1851 cá popórele din ori-care parte a lumei sa se întreca care mai de care sa vie sa ia parte la lupt'a la care erau invitate! Ómenii apropiandu-se castiga in relatiunile loru internationale pentruca ajungu a se cunósce mai bine. Unde pâna aci popórele se întâlnea pre câmpurile de batalie; unde pâna aci se puneau in fatia unele cu altele numai cá sa-verse sângele, acum la Espositiunile universale inimile generóse au multamirea de a vedea cá ómenii din tóte unghiurile globului se intrunescu pentru a se luptá, in sa intr'ununu modu pacificu si infrátroriu. Sa nu ne mirámu cá Espositiunile universale sa fia ante-guard'a acelei infrátriri universale, acelei páci perpetue pre care generosulu abate de Saint-Pierre o intrevedea in visurile sele. Candu natiunile se voru cunósce mai bine; candu lucratorii voru fi pre deplinu convinsi ca potu trái fára a face sa curga sângele, atunci sa fimu bine incredintiatu ca intre institutiunile caro voru fi condusu omenirea la aceste resultate fericite, Espositiunile Universale trebuie sa ocupe unulu dintre cele dintáiuri locuri. A fostu nobila si marétia inspiratiunea imperatorelui Napoleonu III candu a propusu la 1849 cá sa se faca la Parisu o Espositiune Universale; omenirea trebuie sa-i fia in veci recunoscatóre pentru resultatele ce culege astadi din infiintarea Espositiuniloru Universale. Adeveralu este ca putine spectacole potu inaltá inim'a; putine potu bucurá pre acei utopisti sublimi care viséza pacea si infrátrirea între ómeni, cá spectacolulu unei Espositiuni Universale, unde se vedu intruniri ómeni din tóte unghiurile globului!

Din punctulu de vedere moralu Espositiunile nu sunt mai putnu folositoare. Nimic'a nu póte inaltá inim'a lucratoriului, nimic'a nu-lu póte impacá mai bine cu suferintiile care adesea ii intristéza sórtea, decâtu consciinti'a ca lucrulu seu, resultatulu sudoriloru sele intelectuale si materiale, are sa fia apretiatu si recompensatu de unu juriu de ómeni celebri. Acésta convingere intima i-lu incuragéza, i-lu sustine pre calea adesea spinósa a vietii, si-lu face a se interesá de tíera care scie a resplátu pre toti fii sei. Totu din acestu punctu de vedere trebuie sa recunóscemu ca Espositiunile serbatorindu munc'a, serbatorindu agricultur'a si industri'a, le-au redicatu in ochii societátei, si mai alesu a acelor nenorociti, care au inca micsiorimea de sufletu de a crede ca munc'a industrialá si agricola este atributul vulgului. A trebuitu sa vie ómeni ca Imperatorele Napoleonu III, care sa declare ca puterea unui statu este redimata pre agricultura, industria si comerciú; a trebuitu cá sa incununeze cu lauri meritulu, fruntea lucratoriului, pentruca chiaru in acestu vécu de lumina, de progresu, sa ajungemu a ne convinge pre deplinu ca nu este putere posibila pentru acele natiuni care nu sciu a incungirá desvoltarea loru economica.

Astfelu dara din intreitul punctu de vedere, economicu, politicu-socialu si moralu, Espositiunile au produsu si voru produce pre viitoru resultate insemnate pentru binele omenirii.

Sa trecemu acum a cercetá principiile adoptate pentru organizatiunea Espositiuniloru Universale.

(Va urmá.)

**** Programul încoronării.** După „P. L.” pentru ceremonie încoronării Maj. Sele Imperatului că Rege alu Ungariei se voru cere șapte zile, pentru cari s'a stabilit următorul program: In ziua 1, intrarea Maj. Sele în capitala țerei (venindu dela Gödöllő) „Te Deum.” — In a 2. voru fi primiti la curte totii magnatii, ablegatii, generalii și oficerii, era după mediadi se va duce corón'a și insemnele în chiliele Maj. Sele. — In a 3) va fi primitu corpulu diplomaticu. Insemnele se vor mută în beseric'a de încoronare. Prandiu. — In a 4) încoronarea Maj. Loru. Prandiu reg. Dómnele de curte voru avea unu cercle (petrecere) la Imperatés'a. Insemnele încoronării se voru espune publicului pentru trei zile. Conductu de faclă. — In a 5) banchetu în sal'a redutei. Illuminațiune. — In a 6) Predarea darurilor de încoronare mai tardiu orasiulu va predă darurile în naturale. Balu de curte. — In a 7) se voru examina insemnele de încoronare, și se voru asedia la locul încoronării. Salve de tunu, prandiu la curte și productiune teatrală.

**** Banderii.** Presidiulu guvernialu a provocatu jurisdicțiunile țerei, ca din acele sa se tramita după vointia lor, calareti cari sa participe la banderiele încoronării. Adunarea Scaunala de aici au și decisu în acésta privința, după cum cetim în Hr. Ztg., a privi ulterioară decisiune de competența universității, și a așteptă o resoluțiune în urm'a unei încunoscintiări a conferinței scaunelor șasesci către Comissariulu reg. conceputu în întielesulu de mai susu.

**** Dualismulu se estinde și asupra pasu-pórteloru.** Cei cari voru a calatori în afara, deca sunt suditi de ai regatului Ungariei capeta pasu-pórtelora dela ministrulu ung. de interne și în casuri urgente dela ministrulu ung. de lângă persón'a M. S. Aceste voru purtá lângă pajur'a imperatésca și emblem'a reg. Ungariei.

**** Statulu personalu și salariulu alu ministriului ungrescu pentru comunicatiune și afaceri publice,** aprobatu de Maj. Sea, consta din:

1 ministru cu léfa anuală de 12,000 fl., și bani de cortelu 2000 fl.; 1 sub secretaru de statu cu léfa anuală de 6000 fl., și bani de cortelu 1000 fl.; 2 consilieri ministeriali cu léfa anuală de 4000 fl., și bani de cortelu 600 fl.; 1 consiliaru de secțiune cu léfa an. de 3000 fl., și bani de cort. 400 fl.; 3 consilieri de secțiune cu léfa an. de 2500 fl.; unu secretariu presidialu cu léfa an. de 2000 fl., și bani de cortelu 400 fl.; 2 secretari de secțiune, 1 cu léfa anuală de 1800 fl., și bani de cortelu 300 fl.; 1 cu léfa anuală de 900 fl., bani de cortelu 200 fl.; 3 cu léfa anuală de 800 fl., și bani de cortelu 200 fl.; 3 adjutanți de conceptu cu léfa an. de 500 fl., și bani de cortelu 120 fl. Din personalulu tehnicu: 2 superiori ingineri II. clasa cu léfa anuală de 1800 fl., și bani de cortelu 300 fl.; 3 ingineri I. clasa cu léfa anuală de 1300 fl., și bani de cortelu 200 fl.; 4 ingineri II. clasa cu léfa anuală de 1100 fl., și bani de cortelu 200 fl.; 4 asistenti de ingineri I. clasa cu léfa an. de 900 fl., și bani de cortelu 200 fl.; 3 asistenti de ingin. II. clasa cu léfa an. de 800 fl. și bani de cortelu 200 fl.; doi practicanți de ingin. cu léfa an. de 500 fl., și bani de cortelu 120 fl.; 1 suprainspectoru alu călilor ferate și alu vaporeloru cu léfa an. de 2200 fl., și bani de cortelu 300 fl.; 2 detto cu léfa an. de 1800 fl., și bani de cortelu 300 fl.; doi comissari de căli ferate și vapore cu léfa an. de 1300 fl., și bani de cortelu 200 fl.; 1 consiliaru tehnicu de computu cu léfa an. de 2000 fl., și bani de cortelu 400 fl.; 15 oficiali de computu, între acesti'a 3 cu léfa an. de 1000 fl., și bani de cortelu 180 fl.; 2 cu léfa de 800 fl., și bani de cortelu 150 fl.; 2 cu cate o léfa an. de 600 fl., și bani de cortelu 120 fl.; 3 cu câte o léfa an. de 500 fl., și bani de cortelu 120 fl.; 3 vicedirectori de oficiulu adjutantu, 1 cu léfa an. de 1200 fl., și bani de cortelu 200 fl.; 1 cu léfa anuală de 1100 fl., și și bani de cortelu 200 fl.; 1 cu léfa an. de 1000 fl., și bani de cortelu 200 fl.; unu v.-directoru pentru archivulu de mape și pentru biblioteca cu léfa an. de 1200 fl. și bani de cortelu 300 fl.; 1 portariu cu léfa an. 40 fl., 7 servitori de cancelaria, 2 cu cate o léfa an. de 350 fl.; 5 cu cate o léfa an. de 300 fl.

**** Regele Greciei a incredintiatu în 16 Maiu**

pre princeps'a russa Olga, fiia Marelui Duce Constantin, la care ocașune s'a datu 21 salve de tunuri în Petersburgu, locul incredintării. — In aceea di s'a denumit regele de capu (chef) a regimentului de infanteria Newski.

**** Din Belgradu se spune ca în scurtu tempu Principele Muntelui negru Nicolae va se cerceteze pre Principele Serbiei Michailu.**

**** (+) GAVRIILU VAJD'A de SOOSMEZÖ,** Cassieru la cass'a c. r. provinciala transilvana, cu inim'a frântă de dorere, aduce la cunoscinti'a stim. p. t. amici și cunoscuti în numele seu, alu cumnatului, respect. fratelului Iosifu Foliovičiu Consiliariu c. r. de comptabilitate în pensiune și soției Ann'a nasc. Szabo, apoi alu nepotiloru Alexandru, Concepistu la R. Guberniu trannu și soției Irina nasc. Lazaru, — Nicolau Albertu și Victori'a, ca prea iubit'a lui soția, resp. sora, cumnata și matusia

Elisaveta Vajda de Soosmezö,

în anulul elăției 58. și alu preafericitei casatorii 34 după o bóla grea și îndelungată, impartasita cu ss. Taine, au adormitu în Domnulu Mercuri în 10/22 Maiu 1867, nóptea la 11 óre.

Immormentarea se va face Vineri, 12/23 Maiu la 4 óre după amedi din locuint'a Strada Cîsna a di ei Nr. 167, în cimiteriulu gr. or. din suburbiulu Iosifinu.

Sabiu în 11/23 Maiu 1867.

**** Maialu se mai serbă Mercuria trecuta din partea juniloru de tóte trei nationalitățile dela academi'a c. r. de drepturi de aici.** Arangiamentulu fu cu gustu. Petrecerea era fórtă animată. Afacerile politice din tempulu nostru, n'a influențiatu de locu spre stricarea armoniei în petrecere. Omului i venea a-si pune întrebarea, ca deca junii potu sa petreacă asiá în armonia, pentrece nu se intalnescu totu asiá și cei mai maturi de diferite nationalități. Asupra privitorului român a fostu multiamitória și radicatórie privirea la esecutarea jocului „Roman'a”, la care participara atâtea Domnișióre neromâne, cari jocau inșă totu cu atát'a gratia și anima. — Unu deosebitu meritu avemu sa însemnám'a aici ce si-lu castigá dlu Maestru dela capela militara a venatoriloru c. r. garnisonați aici, căci acest'a primu notele jocului „Roman'a” numai cu trei zile mai înainte si totuși i succese a esecuta capela sea acestu jocu cu tóte nuancele muziciei române. Junimea romána credemu, ca va sci recunósce acést'a.

**** Hr. Ztg. In Resinari domnesce de unu tempu încóce tare pojarulu.** Preste totu suntu aprópe la 200 copii betezi de betezirea acést'a, între cari numai copii de scóla suntu 150. Casuri de mórté inșă nu s'a intemplantu nice unulu.

**** Subscrisulu se afla motivatu a rugá pre stimat'a Redacțiune a Telegrafului Romanu a primu în diariulu seu urmátorea declarațiune:** In Nrulu 33 alu T. R. s'apublicatu în rubric'a „Varietati” ca subscrisulu Jude comunalu aru fi fostu beatu în Abrudu și în astufeliu de stare aru fi causatu unu scandalu asupra cărui'a s'a plansu diariiele magiare, si ca în urma pre subscrisulu l'aru fi arestatu. Fiindu inșă ca eu în ceealalta di, candu s'aru fi intemplantu atare lucru nici ca amu fostu în Abrudu, me simtu constrinsu a dechiará în publicu ca celu ce au scrisu asiá ce-va despre mine séu a lucratu din malitia séu din prostia — și ca totu ce s'au scrisu despre mine e minciuna. Albacu în 8 Maiu 1867. Ispasu Todea jude comunalu.

Noi le-amu crediutu aceste din urma, și pentrecu aceea amu și reprodușu scirea din „Hr. Ztg.”, cá sa póta vedea respectivulu ce se scrie prin diuarie despre densolu. Dlu desmintitoriu se vede inșă ca nu a întielesu intențiunea nóstra pentrecu în Hr. Ztg. unde i s'a publicatu numele întregu nu amu cetitu nici o desmintire.

**** (O minune.) (M. P.) In Macesdi (Comit. Unedórei) s'a intemplantu unu ce tragicu, la care intemplantu e acea curiositate, ca pasiesce unu b o u cá resbunatoriu. O marturia démna de credința a intemplantu acéste'a, Dlu Michailu Kenderessi din Aiudu scrie: Crasmariulu din Macesdi, Isacutiu (evreu), provocá pre unu locuitoriu de acolo Ioann Nutiu sa-i platésca cu ce-i datoresce de multu;**

***)** După o coresp. de acolo adeca dela Abrudu, la Hermanstädter Zeitung etc. Red.

Nutiu inșă a mai cerutu de nou beutura, la ce i respunde crasmariulu, ca-i va dá, inșă deca nu-i va platí i va luá unu calu. — Nutiu, aprinsu de vinarsu, începú a se certá cu crasmariulu și alu batjocóri de încelatoriu și venitura și ai și amenințá. Crasmariulu în urm'a acestoru injuraturi, turburatu apăca cu veementia unu scaunu ce era aprópe de elu și lovi cu atát'a taria pre Nutiu în capu încátu acést'a în vre-o cate-va minute si dede sufletulu. — Pre candu se intemplantu aceste în crásma, observara ómeni, ca unulu din boii lui Nutiu începe a fi fórtă neodichnitu în grajdu și pre urma vrea sa se elibere de legaturele cu cari era legatu în grajdu prin o turburare selbateca. După ce-i succese acést'a boulu, plecá în fog'a mare, — fára de a-lu poté opri locuitorii casei, — racnindu și cu cód'a radieata pe drumu și se duse deadreptulu la crásma. Ajungendu aci stricá cu córnele pórt'a și fára de a bagá în séma pre cei ce erau în curte sa rapede turbatu asupra evreului crasmariu, ce sta dinaintea usiei, lu luá în córne și lu maltratá de asiá încátu în puline minute deveni și elu unu cadavru (trupu mortu). —

Nr. 20—1 CONCURSU.

1. Pentru ocuparea stalfunei invetiatoresci din Comuna Chizeteu, inzeștratu cu emolumintele anuale de 147 fl. v. a. 30 chible de gráu, 30 chible de cucuru, 50 p. de sare, 100 p. de clisa, 25 p. de lumini, 12 stangeni de lemne, 4 jugere de livada, 1 jugeru de gradina și cortelu liberu.

2. Pentru ocuparea stalfunei invetiatoresci din Comuna Cludova, (ori Cladova R.) cu emoluminte anuale de 84 fl. v. a. 12 chible de gráu, 20 chible de cucuru, 100 p. de sare, 100 p. de clisa, 15 p. de lumini, 10 stangeni de lemne, 3 jugere de gradina, și cortelu liberu

se deschide concursu pentru aceste două stalfuni, pâna în patru septemâni dela antái'a publicare în acésta fóia, pâna candu doritorii de a ocupá aceste stalfuni, suntu avisati a-si substerne recursurile sale instruate cu documentele prescise — și adresate către venerabilulu consistoriu gr. or. Aradanu — ale tramite subscrisului, pâna la prefipțulu terminu. Belintiu, 5 Maiu 1867.

Constantinu Gruiciu m. p.

Protopresh. și Inspect. școlariu.

Vacantia.

Locuri vacante de profesori.

Amesuratu inaltului emisu alu reg. Guberniu transilvanu dto 14 Martiu a. c. nr. 4963 se escrie prin acést'a concursu pentru trei catedre de filologia classica dela Gimnasiulu de statu c. r. catolicu din Sabiu (cu limb'a de propunere germana) de venite vacante (impreuna întielegendu-se și aceea, pentru carea s'a scrisu concursu în urm'a in. emisu dto 31 Iuliu 1866 nr. 16,763, publicatu în 8 Augustu a. tr.), fára de eschiderea unei obligári la instructiune subsidiaria în specialitatea limbei germane séu a matematiciei, cu considerarea cerciloru asternute dejá pentru catedr'a cea în urma numita, cu unu salariu anualu de 945 fl. v. a. pre lângă pretensiunea de adause diecenale de 105 fl. v. a. după fia-care diece ani de servitiu spre deplin'a multiamire.

Petitorii, petitiunile loru îndreptate către in. Guberniu transilvanu, provideute cu atestatu de botezu și testimonii de studie și prescrisulu testimoniu de esamenu despre ajuns'a facultate docentiale, cu unu atestatu despre aplicatiunea de pâna aci, cu unu documentu despre cunoscinti'a limbiloru țerei (ungara, romána), au cá pre calea autoritățiloru loru superioare sa le astérna la Direcțiunea c. r. Gimnasiu de statu din Sabiu celu multu pâna în siése septemâni.

Sabiu 28 Aprile 1867.

Nr. 19—2

Burs'a de Vienn'a.

Din (13/25 Maiu) 1867.

Metalicele 5%	60	Actiile de creditu	181
Imprumut. nat. 5%	70 10	Argintulu	124 75
Actiile de banca	723	Galbinulu	5 99